

Berättelse

öfver

Helsingfors Djurskyddsförenings

Värksamhet

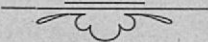
1 dec. 1874 — 1 dec. 1899.

Afgifven till 25-årsmötet den 1 dec. 1899

af

V. Lindman,

Föreningens sekreterare.

HELSINGFORS.

Hufvudstadsbladets Nya Tryckeri 1899.

Med den vakenhet som kännetecknar vårt folk på alla områden var det naturligt, att en så högsint idé som den, hvilken besjalar djurskyddssakens förkämpar, jämväl här förr eller senare skulle vinna varma anhängare, då frågan härom en gång bragtes på tal.

Bland de föreningar, hvilka *först* hos oss upptagit underlättandet af djurens tunga lott på sitt program, står Helsingfors Djurskyddsförening, stiftad af några för de värnlösas väl varmt ömmande personer.

Nämnda förening sammanträdde till sitt konstituerande möte den 25 november 1874 under statsrådet *Z. Topelius'* ordförandeskap. Då föreningens värksamhet dock först vidtog den 1 dec. samma år torde denna dag kunna anses såsom dess stiftelsedag och därför komma i åtanke vid firandet af dess 25-årsjubileum.

Med ledning af de mötesprotokoll och årsberättelser öfver föreningens värksamhet, hvilka finnas till hands, — några luckor förmärkas nämligen här, — samt på grundvalen af andra källor vilja vi i det följande lämna en sammanträngd skildring af hvad föreningen under de gångna 25 åren uträttat djurskyddssaken i hufvudstaden och delvis äfven utom densamma till fromma.

Vi anteckna då först, att såsom föreningens

Ordförande

under denna tid fungerat:

Senator *Th. Sederholm* till år 1877.

Magister *A. Almberg* 1877—1879.

Jurisdoktor *W. Lavonius* 1879—1881.

IV

Magister *M. Vaenerberg* 1881.

Läneveterinären *G. Lundgren* 1881—1884.

Vågmästaren *Ab. Landén* 1884—1886.

Statsrådet *Z. Topelius* 1886—1895.

Senator *Th. Cederholm* 1895—1896.

Professor *E. J. Mellberg* från 1896 till dag som är.

Som föreningens

Viceordförande

hafva fungerat bl. a.:

Mag. *A. Almberg*, läneveterinären *G. Lundgren*, restauratören *G. Blomqvist*, fabrikanten *H. Brummer*. Såsom viceordf. kvarstår f. n. hr *G. Lundgren*.

Bland föreningens

Sekreterare

anteckna vi: jurisdoktor *W. Lavonius*, lektor *V. Heikel*, handelsagenten *G. Sundman*, kommunalrådet *C. E. Degerholm* och literatör *V. Lindman*, som sedan 1895 innehåft posten.

Såsom

Skattmästare

upptaga protokollen: Prot. sekr. *A. Kiseleff* och kommunalrådet *C. E. Degerholm*.

Såsom

Revisorer

hafva bl. a. fungerat: Fabrikanten *H. Brummer*, senatskopisten *J. Osberg*, kapten *A. Pontán*, restauratör *G. Blomqvist*, musikhandl. *Flössel*, konsul *Borgström*, landssekreter. *Ekholm*, kamrer *Jäder*, kamrer *O. Brusin*, dr. *Th. Weber*, assessor *E. Engdahl* och medicinalrådet *J. A. Florin*.

Såsom

Revisorssuppleanter

anteckna vi: Kapten *A. Pontán*, läneagronomen *Th. Forssell*, lektor *V. Heikel* och assessor *E. Engdahl*.

Under sin tjugufemåriga värksamhet har föreningen utsett till sina

Hedersledamöter

statsrådet *Z. Topelius*, som med aldrig svikande intresse arbetat för föreningens och djurskyddsarbetets i Finland framgång, samt direktörskan *Thyra Jurvelius* å Mänttä, som genom rikliga gåfvor värkat för föreningens sträfvanden. Sedan den varmhjärtade skalden, människo- och djurvänner den 12 mars 1898 med döden afgått äger föreningen för n. v. endast en hedersledamot, nämligen fru Jurvelius.

Om vi så gå föreningens värksamhet närmare in på lifvet förestår oss då först att nämna något om föreningens

Stadgar.

Enligt de 1874 stadfästa stadgarna är föreningens uppgift att motarbeta alla slag af djurplågeri och särskildt att värka för en skonsam och mild behandling af husdjuren.

Af dessa stadgar utgafs en ny upplaga 1886, till hvilken fogats H. K. M:ts förordning ang. uppsåtlig misshandling af kreatur, gifven i H:fors d. 20 juni 1864.

På bestyrelsemötet den 27 april 1892 föreslog ordf. statsrådet *Z. Topelius* att förändrade stadgar borde utarbetas, hvarigenom äfven fruntimmer kunde inväjas i bestyrelsen. Det nya förslaget genomgicks och godkändes af bestyrelsen den 13 maj samma år samt antogs af årsmötet den 31 maj 1892. Enligt detta förslag skulle föreningens värksamhet utsträckas jämväl utom hufvudstaden och föreningen träda i förbindelse med andra djursk. föreningar. Bestyrelsen, som enligt de äldre stadgarna bestått af blott 6 medlemmar, skulle härefter räkna 8, af hvilka hälften kvinnliga. Därjämte skulle densamma väljas på 4 år i st. f. på 3, såsom förut varit fallet.

Bestyrelsen skulle vara beslutför, om ordf. och 3 ledamöter närvaro.

Utom större och mindre penningebelopp, som föreningen hade rätt att använda till belöningar åt däraf förtjänta, skulle

VI

jämväl hedersmärken af silfver såsom bevis på dess erkänsla tilldelas personer, hvilka utmärkt sig:

a) genom en längre tids vitsordad klok och öm behandling af sina husdjur;

b) genom sitt inflytande såsom föredöme för en mänsklig behandling af djur i allmänhet, eller

c) genom framstående särskilda förtjänster i djurskyddets sak och för befordrandet af dess syften i vidsträktare kretsar.

Dessa sistnämnda stadgar, hvilka äga giltighet än i dag, fastställdes af guvernören öfver Nylands län den 31 okt. 1892.

Sedan föreningens stiftelse har densamma sammankommit till ett 120-tal

Bestyrelse- och årsmöten.

De flesta af dessa sistnämnda hafva ägt rum i maj månad.

I föreningens bestyrelse ingingo, såsom tidigare nämts, först endast manliga medlemmar. På årsmötet den 31 maj 1892 framställde ordf. statsrådet Z. Topelius, huruvida ej önskligt vore, att föreningen erhöile ett större antal

Kvinnliga aktiva medlemmar,

hvilket han ansåg nödvändigt, på det denna må kunna utveckla sig på ett lifskraftigare sätt och resultatet blifva bättre, en hemställan, som sedermera jämväl, såsom på tal om stadgarna anförts, blifvit, helt visst till båtad för föreningen, realiserad.

För att visa huru föreningens

Medlemsantal

varierat under olika perioder af dess värksamhet anteckna vi här, att detsamma utgjorde under åren 1874—1876: 87, däraf 74 män och 13 kvinnor, 1885 160, däraf 147 män och 13 kvinnor, samt 1 maj 1898 — 1 maj 1899, för hvilken period senaste berättelse afgifvits, 79 män och 32 kvinnor. Såsom ständiga medlemmar upptog matrikeln då 32 personer.

Medlemsmärken

att vid behof kunna uppvisas antog föreningen 1890. Dessa existerade dock endast några år. År 1894 antog föreningen åter de af metall förfärdigade medlemsmärken, hvilka jämväl den andra å orten värkande föreningen Djurvännerna tidigare beslutit bära.

De förra, till färgen gröna med en hvit tvärrand, buro å ena sidan inskriften: „Djurskyddsföreningen i Helsingfors“ samt årtal (samma inskrift på finska och enahanda utstyrsel å andra sidan). — De senare märkena, hvilka kunna bäras hängande i urkeden eller som brosch, utgöras af en ring med orden: „Djurskydd“ — „Eläinsuojelus“ i uppböjda bokstäver. Inom ringen är anbragt en hästsko.

Sedan 1891 tillsänder föreningen sina medlemmar synnerligen smakfulla och prydliga

Kallelsebrief.

Teckningen till kallelsebriefven är utförd af artisten A. Federley och är hållen i brunrött. Trycket är i öfrigt svart.

Föreningens kassa,

eller de tillgångar föreningen haft att laborera med, har under dess värksamhet ej varit så rik den goda saken kräft, ja perioder hafva förekommit, då „värlig nöd“ rådt. För närvarande kan man dock glädja sig åt en jämförelsevis tillfredsställande finansiell ställning. Vi nämna här i förbigående i detta sammanhang att inkomsterna från 1 dec. 1874, då föreningens värksamhet vidtog, till den 15 maj 1876 (då dess första årsmöte ägde rum) utgjorde 1,683: 50 samt utgifterna 528 mk.

Under senaste kalenderår stego inkomsterna till 5,118 mk 77 p:ni och utgifterna till 667 mk 6 p:ni. Kassabehållningen utgjorde vid 1898 års utgång: Deponerade medel: aflidne Elis Holms donation 500 mk, Aurorafonden 1,000 mk och aflidne Anton Fredrik Sanmarks donation 4,000 mk samt kontant i kassan 451 mk 71 p:ni. Summa 5,951 mk 71 p:ni.

Donationer, testamenten och gåfvor.

Föreningen har under sin nu 25-åriga värksamhet äfven rönt uppmuntran af för dess sträfvanden varmt intresserade personer i form af understöd i penningar.

Sålunda nämnes i protokollen af år 1881 en testamentarisk disposition af aflidne hofrättsextranotarien *E. Holm* i Borgå stor 500 mark. Denna förvaltas såsom en särskild fond, hvaraf endast räntan årligen får användas till föreningens utgifter.

Ett annat testamente omtalas 1888, då aflidna litografenkan *Sofia Welin* till föreningen donerade en summa af 2,000 mark.

Följer så i ordningen den af kommunalrådet *Ab. Landén* donerade summan af 1,000 mark, hvilken förvaltas under namn af Aurorafonden och hvaraf endast räntan årligen får användas.

Den 8 dec. 1891 fick föreningen af fru *Thyra Jurvelius* å Mänttä bruk mottaga en gåfva af 80 mark att användas till djurens bästa.

1892 fick föreningen af doktor *Th. Weber* mottaga en gåfva af 50 mk.

På årsmötet den 27 maj 1893 öfverlämnade fru *Constance Ullner* och literatör *V. Lindman* till föreningen en gåfva af 275 mk, utgörande vinsten å en af dem till förmån för föreningen utgifven publikation, benämnd: „Rättvisa åt djuren.“

Samma år öfverlämnade fru *Thyra Jurvelius* i Mänttä till föreningen en summa af 800 mark, hopbragt genom ett lotteri i fru *J:s* hemort.

Den 24 jan. 1897 förärade fru *G. Hamfeldt* genom Helsingfors djurskyddsförening och föreningen Djurvännerna 100 mark åt en fattig allmogekvinna *Lovisa Kahl* i Ilmola, som genom otaliga bevis på medömkan mot djur gjort sig däraf förtjänt.

Föreningens sekreterare literatör *V. Lindman* öfverlämnade på årsmötet den 27 maj 1898 till föreningen en summa af 300 mk 60 p*i* utgörande behållningen af en till förmån föreningen af honom utgifven publikation: „Skydd åt de värnlösa.“

Slutligen har Helsingfors djurskyddsförening 1898 haft lyckan af affidne forstmästaren i Orihvesi *A. F. Sanmark* genom testamente mottaga en summa af 4,000 mk att användas i föreningens syften efter dess godtfinnande.

Statsanslag.

Äfven ett anslag af allmänna medel har föreningen under 1898 haft förmånen blifva delaktig af, det första vill jag tro, som tilldelats djurskyddssträfvandena i landet. På bestyrelsemötet den 3 dec. ofvan sagda år delgaf nämligen föreningens ordf. prof. *E. J. Mellberg*, att den af densamma till senaten ingifna ansökan om ett anslag ur allmänna medel af 1,500 mk för spridning i vårt land på svenska och finska i sammandrag och lämpad efter våra förhållanden af hr *A. Blomqvists* i Stockholm utgifna djurskyddslära af senaten bifallits.

Hvad

Anslag och understöd

i öfrigt åt föreningen vidkommer, må nämnas, att på förslag af kommunalrådet *C. E. Degerholm* 1884 beslut fattades att hos utskäkningsbolaget göra en anhållan att vid fördelningen af bolagets årsvinst blifva ihågkommen med något anslag. Hvari denna anhållan resulterat kan jag ej sluta af protokol-len, men förmodar, att densamma rönt samma ringa uppmuntran som en år 1888 gjord enahanda anhållan. Trots dessa motgångar beslöt bestyrelsen åter den 5 februari 1891 förnya en sådan begäran och denna gång fixera anslaget till 1,000 mk. Att afslag äfven å denna begäran följt är antagligt. Härom antaga dock protokollen tystnadens vältalighet.

Belöningar och medaljer.

För att befordra intresset för djurskyddssträfvandena har föreningen upprepade gånger vidtagit åtgärd om att åt personer, hvilka med framgång värvat i dess syften, utdela belöningar.

Sålunda beslöts redan den 17 okt. 1877 att en premie af tils vidare 12 mk skulle utdelas åt enhvar, som angifver någon för djurplågeri, i fall angifvelsen leder till den anklagades fällande af domstol.

1880 väcktes förslag att premiera hyrkuskar, formän och djuruppfödare, hvilka gjort sig kända genom mild behandling mot djur.

Den 15 nov. 1883 beslöts att till uppmuntran åt polis-konstapel, hvilken anmälde fall af djurplågeri, där ägaren an-tingen af domstol blir fäld till ansvar eller som föranleder till inköp af illa handteradt kreatur, utgifva en gratifikation af två mark för hvarje gång.

Den 17 okt. 1889 ansåg sig bestyrelsen på något lämpligt sätt böra visa sin tacksamhet mot polisen för den välvilliga handräckning den alltid lämnat föreningen vid uppfångandet af orkeslösa och illa handterade hästar, och beslöt densamma härför af föreningens tillgångar anslå 100 mk till poliskonstaplarnes sjuk- eller understöds-kassa eller något annat för dem nyttigt ändamål, efter rådgörande därom med polismästaren.

Vid årsmötet den 29 maj 1891 fattades beslutet att utdela belöningar för beifrande af djurplågeri äfvensom för visad god och kärleksfull omvårdnad af djuren. Penningar skulle utdelas såsom belöningar för det förra och jetoner eller belöningsmedaljer för den senare. Dessa jetoner skulle på ena sidan förses med något passligt emblem och inskriptionen „för djurskydd“ på båda språken, på andra sidan med den belönades namn och datum.

Ritningen till föreningens hedersmedaljer är uppgjord af arkitekten Jac. Ahrenberg.

Den 16 nov. 1891 beslöts, att medaljen skulle blifva af silfver och upptaga å framsidans midt ett hästhufvud samt kring kanten den latinska inskriptionen: „Justitia et misericordia.“ Kring kanten af medaljens frånsida skulle anbringas orden: „Eläinsuojelusyhdistys Helsingissä. — Djurskyddsföreningen i Helsingfors“ med i midten lämnad plats för emottagarens namn och datum.

Den 27 april 1892 beslöts ingå till H. K. M:t med anhallan om tillstånd att utdela sagda medalj att bäras i blått och hvitt siden moiréband (Grekiska frälsareordens) såsom bevis på föreningens erkänsla åt män och kvinnor, hvilka däråf gjort sig förtjänta på de grunder, hvilka vid tal om förändringen af stadgarna tidigare framhållits.

H. K. M:ts n. tillstånd till medaljens präglande och utdelande delgafs bestyrelsen den 13 oktober samma år.

Medaljen har tilldelats:

1893.

Statsrådet Z. Topelius.

Klockaren och orgelnisten i St.Michel E. Hagelin.

Fyrmästaren å Lågskärs fyr F. H. Mangelus.

Folkskollärarinnan i Kuorevesi Amanda Alex. Sjöblom.

Doktorinnan Sofi Louise Lybeck, H:fors.

Hyrkusken F. A. Wasenius, H:fors.

Kommunalsrådet Ab. Landén, H:fors.

Fru Thyra Jurvelius, Mänttä.

1894.

Lektorn vid Kymölä seminarium B. Boxström.

Ordf. i Kuopio djursk. för., brännvinskontr. F. Loweson.

Hyrkuskarne Viktor Lindfors och Reinhold Bergman samt formännen J. A. Tötterman och Karl Viktor Numberg. H:fors.

1895.

Fru Constance Ullner, H:fors.
 Postiljonen P. Videmark, Sordavala.
 Hyrkuskarne J. F. Rönnqvist, V. Lindgren och E. J. Ahlgren, H:fors.

1896.

Fältkamrer A. Alléen i T:hus.
 Stadsfiskalen E. Tandefelt i Vasa.
 Läneveterinären G. Lundgren i H:fors.

1897.

Endast diplom och 50 mark åt poliskonst. F. Laurikainen i Salo.

1898.

Kommunalrådet C. E. Degerholm, H:fors.
 Literatör V. Lindman, H:fors.
 Friherre L. v. Platen, Stockholm.
 Fil. kand. F. A. Vingborg, Stockholm.

1899.

Ingeniör G. von Schoultz, Vasa.
 Öfverstelöjtnant C. v. Kraemer, T:fors.
 Medaljen åtföljes af ett smakfullt diplom. Öfverst ses i grönt och rödbrunt en vignett med bilder ur djurvärlden. Där under texten i svart tryck.
 Utom genom förenämnda belöningar och utmärkelser har föreningen vid en mängd tillfällen på annat sätt visat sin

Erkänsla

åt personer, hvilka på ett särskildt sätt ådagalagt intresse för djurskyddssaken.

Sålunda beslöts på bestyrelsemötet den 27 april 1892 med afseende därå, att fröken Hanna Rothman afsagt sig för-

månen till en henne af afidna typografenkan Sofia Welin den 16 och 18 mars 1888 tilldelad testamentarisk disposition till förmån ej allenast för djurskyddsföreningen i Helsingfors, utan äfven flere andra föreningar härstädes tilldela fröken H. Rothman ett honorar af 175 mark, motsvarande den å donationen upplupna räntan intill den dag föreningen fått emottaga donationen.

Den 2 maj 1897 beslöt bestyrelsen till kronolänsman Grönholm i Sjundea uttala föreningens tacksamhet i anledning af det af honom beifrade gräsliga djurplågeriet å orten, hvarjämte tillika skulle anhållas, att herr G. skulle fullfölja målet, i händelse, så påfordrades till det yttersta.

Under de första åren af sin värksamhet ända till utgången af år 1886 aflönade föreningen en egen

Åklagare

På årsmötet 1879 framkom nämligen musikhandl. Flössel med ett förslag, att Helsingfors djurskyddsförening skulle anställa en person, som borde till laga näpst befordra dem, hvilka göra sig skyldiga till djurplågeri. Förslaget, som upptogs till slutlig behandling å bestyrelsemötet den 10 okt. samma år, omfattades enhälligt och då hr E. Tandefelt åtog sig att emot det arvode bestyrelsen kunde komma att bestämma och i fall tillstånd därtill kunde hos prokuratorn utvärkas betjäna föreningen i egenskap af dylik åklagare beslöts att hos prokuratorn göra ansökan om tillstånd för hr T. att merbemälda åklagartjänst utöfva. Vid bestyrelsemötet den 4 nov. samma år delgafs magistratens skrifvelse af den 28 okt. 1879 ang. fiskal Tandefelts bemyndigande att vara föreningens åklagare.

Ett arvode af 400 mk tilldelades nämde åklagare.

Såsom föreningens åklagare fungerade:

hr *E. Tandefelt*,

hr *A. Mesterton*,

hr *J. Kärnä*.

XIV

Jämväl en egen

Vaktmästare

höll föreningen i början af sin värksamhet.

Denna post indrogs d. 1 maj 1884.

Genom föreningens försorg hafva ett stort antal djurplågåre blifvit

Bötfälda.

Vi anteckna här sålunda under åren 1874—1876 15 personer till ett bötesbelopp af 606 mk; år 1876 16 personer till 958 mk; år 1880 11 personer (högsta bötesbeloppet 90 mk, lägsta 24 mk); 1884 7 personer; 1885 blefvo 5 personer ställda under åtal för groft djurplågeri samt en person varnad för dylik förseelse.

På anmälan af föreningen blef 1898 forman Hartzell i Tölö fäld till höga böter för misshandel af hästar och några i hans ägo befintliga får.

Inköpta hästar.

Inköp af gamla, uttjänta hästar har under en lång följd af år legat föreningen synnerligen varmt om hjärtat. Sålunda finna vi redan den 22 sept. 1882 beslut fattas därom att för kort därpå följande marknad lega tvänne personer att under fyra dagars tid öfvervaka allmogens behandling af sina husdjur, synnerligast hästarna, samt befordra eländiga och odugliga sådana till att af föreningen uppköpas och aflifvas. Dagsarvodet för nämnda personer fastställdes till 6 mk för hvardera. — Liknande anordning vidtogs jämväl under följande år. — Sedan 1883 har föreningen inköpt cirka 400 hästar för ett sammanlagdt värde af omkring 6,000 mark.

För att stärka föreningen kassa hafva en och annan gång

Soiréer

anordnats. Sålunda fick föreningen den 11 jan. 1889 af fru G. Hamfeldt mottaga 700 mk 50 p: i utgörande behållningen af en af henne m. fl. fruntimmer i staden föranstaltad soiré

till föreningens förmån. — Från en soiré i samma syfte 1891 utgjorde nettobehållningen omkring 100 mk. —

I sammanhang härmed förtjänar jämväl nämnas, att föreningen under en följd af år jämte föreningen Djurvännerna ombesörjt kostnaderna för soiréer med program, upptagande bl. a. föredrag i djurskydd, för stadens hyrkuskar och formän.

Städse har föreningen stått till tjänst med

Råd

i djurskyddsfrågor åt dem, hvilka därom anhållit. Sålunda tillsände föreningen 1877 på därom gjord anhållan några ex. af sina stadgar och sin årsberättelse till personer i Wasa för att tjäna såsom ledning vid en djurskyddsförenings bildande å orten.

På en från hr I. Herckman i Nummis 1896 insänd skrifvelse, hvori råd hos föreningen begärdes för hämmandet af det djurplågeri, som å M. gård i sagda socken föröfvades mot ett antal hästar därstädes, afläts det svar, att brefskrifvaren borde söka rättelse i saken hos ortens polismyndighet.

Vid nya djurskyddsföreningars bildande 1897 i Loimijoki och Värtsilä hafva begärda upplysningar äfvensom ex. af föreningens stadgar att tjäna såsom mall lämnats.

För att göra djurskyddssaken känd i vidare kretsar har frågan om

Djurskyddsskrifters

spridande städse beaktats såsom ett af nu ifrågavarande förenings livsvilkor. Vi vilja här nedan lämna en kort resumé af hvad Helsingfors djurskyddsförening i detta afseende värvat.

Vi kunna då genast anteckna, att densamma trots sina ofta nog knappa tillgångar härvidlag uträttat rätt mycket.

Redan år 1877 hade lektor Laurén i Wasa hembjudit föreningen till publikation en skrift: „Två olika grannar.“ Då emellertid en egen djurskyddsförening bildats i Wasa och då H. D:s kassa för tillfället var klen ansågs lämpligast, att denna förening borde utgifva skriften i fråga.

Frågan om en tidskrift för landets djurskyddsföreningar såsom bidragande till ett samarbete dem emellan har länge utgjort ett kärt önskningsmål. Redan den 20 jan. 1877 framlade sålunda H. D:s vice ordf. mag. A. Almberg frågan: „Huru skulle ett samband emellan de skilda djurskyddsföreningarna åstadkommas?“ Frågan refererades af dr Lavonius, som framhöll, att dj. fören. redan voro bildade i flere af landets städer såsom Åbo, Viborg, Borgå, T:fors, T:hus, Jyväskylä och Heinola samt att ett samband emellan dessa föreningar och djurskyddsför. i H:fors af flere skäl vore önskligt och äfven gagneligt i så måtto att föreningarna därigenom blefve i stånd att tillgodogöra sig hvarandras erfarenhet och därigenom med bättre framgång arbeta för sitt gemensamma mål. För att ernå ett sådant samband borde man söka åstadkomma en tidning, till hvars underhåll alla djurskyddsföreningar i landet, och om möjligt äfven hästvänsföreningarna, borde bidraga, och hvilken skulle komma att innehålla kortare uppsatser, berättelser ur djurens lif, anmärkningsvärdare tilldragelser, hämtade ur de skilda föreningarnas årsberättelser, jämte notiser om deras värksamhet, råd och upplysningar beträffande husdjurens skötsel och sjukdomar, notiser och öfversatta stycken ur utländska djurskyddsföreningars tidskrifter m. m. Tidningen skulle till en början utkomma endast 4 å 6 gånger årligen och i så litet format, som föreningens små tillgångar gjorde nödvändigt.

Förslaget omfattades med bifall och uppdrogs åt vice ordf. och sekret. att inkomma med ett detaljeradt förslag ang. tidningens format, upplaga och kostnaderna för densamma.

Förslaget, som den 28 mars samma år framlades, upptog kostnaderna för den ifrågavarande tidskriften om den utgafves i 6 nummer å 1 ark och i 500 ex. på svenska och finska, till inemot 1,200 mk eller för en 1,000 ex. upplaga till inemot 1,400 mk årligen, däri redaktions- och öfversättningsarvodet 600 mk inberäknadt. I anledning häraf beslöts, att öfriga djurskyddsföreningar i landet skulle få del af förslaget och tillfrågas, huruvida de och till hvilket belopp de ville

förbinda sig att deltaga i denna affär, förutom de bidrag i redaktionsarbetet, man med säkerhet hoppades kunna påräkna från dem alla. Ifall gynnsamma svar inlupe, skulle tidskriften utgifvas från ingången af år 1878.

På grund af den ringa uppmuntran företaget rönt från landsorten beslöt man vid möte den 17 okt. 1877 låta det samma tillsvidare förfalla.

Den 3 febr. 1880 uppdrogs på hemställan af fören. ordf. åt en komité bestående af mag. A. Almberg, ordf., gymnastikläraren V. Heikel och hofrådet A. Kiseleff att uppgöra förslag ang. utgifvandet af en tidskrift, afsedd att värka för föreningens syftemål samt att om möjligt därjämte varda organ för hästväs- och jaktföreningarna, och uppdrogs åt detta utskott jämväl att för föreningens räkning prenumerera å tidningen „Djurvännen.“

Den 19 okt. 1880 föredrogs en skrifvelse af veterinärläkaren A. Silfvast, hvari denne anhöll, att H. D:s bestyrelse ville medvärka till spridningen af en af honom på landets bägge språk affattad afhandling om hofbeslaget sålunda, att bestyrelsen skulle inlösa ett visst antal ex. Beslöts att af nämnda broskyr 100 ex. skulle inköpas, därest tillgångarna det medgäfv.

Den 30 maj 1881 beslöts subskribera å 1,000 ex. af en ströskrift af förf. H. Ongelin för att af föreningen gratis utdelas. Af densamma tillställes ett ex. föreningens samtliga medlemmar äfvensom 50 ex. till öfriga i landet existerande dj. fören.

Den 14 okt. 1886 beslöt bestyrelsen genom sin ordf. statsrådet Z. Topelius uppmåna landets svenska kommuner att för sina folkbibliotek och läsesalar prenumerera på den i Sverige utkommande tidningen „Djurvännen.“

Den 7 februari 1887 beslöts prenumerera å 150 ex. af tidskriften „De Värnlösas Vän“ för att utdelas bland föreningens samtliga ledamöter. Samma antal ex. äfven för 1888. Under de följande åren ända tils en inhemsk djurskyddstidskrift begynte utkomma prenumererades å „Djurvännernas

XVIII

Tidning" i Stockholm, städse för utdelning bland föreningens ledamöter.

Den 17 nov. samma år beslöts genom tidningarna kungöra, att H. D. underrättar föreningarna i landsorten, att de under sommarens lopp af föreningen i tidningarna publicerade råd och uppmaningar om djurskyddet i början af år 1888 utgifvas samlade i ett häfte till 10 à 15 p:ni på svenska och finska språken.

Vid möte den 17 okt. 1889 meddelade sekr., att af ströskriften „Husdjurens skydd“ trykts 5,000 ex. på svenska och 10,000 ex. på finska språket. Priset å densamma utgjorde 15 penni.

Frågan om en djurskyddstidskrift vaknade åter till lif 1893. På bestyrelsemötet den 13 okt. sagda år upptogs nämligen till behandling en fråga från literatören F. W. Lönnbeck i Ekenäs ingången förfrågan därom, huruvida H. D. ville på något sätt understöda utgifvandet af en sådan tidskrift, den han från början af år 1894 ärnade utgifva. Densamma, som skulle utkomma med ett nummer i månaden, skulle tillika blifva ett sammanhållande organ mellan alla djurskyddsföreningar i landet. Beslöts prenumerera å 175 ex. af densamma. Tidskriftsföretaget realiserades dock ej af brist på uppmuntran

Ändtligen — år 1894 — startade fru Constance Ullner och herr U. Stadius en inhemsk djurskyddstidskrift, som utgafs under namn af „Rättvisa mot alla“ och hvarå H. D. för detta år beslöt att prenumerera 175 ex. Sedan 1895 har föreningen prenumererat å 150 ex. af densamma liksom ock på dess efterträdare „Finlands Djurskydd,“ utgifven af fröken Eva Ljungberg med fru Constance Ullner såsom ansvarig utgifvarinna.

Vidare har för utdelning i stadens folkskolor prenumerats år 1896 å 50 ex. på svenska och 50 på finska af barn-djurskyddstidningen „Sylvia,“ år 1897 å 500 ex. af den af literatör V. Lindman utgifna barndjurskyddstidningen „Vårhälsning“ samt å 500 ex. af „Sylvias“ majnummer, likaså för

utdelning åt folkskoleelever i hufvudstaden äfvensom slutligen 1898 å ett antal ex. af den å herr L. Hökerbergs förlag i Stockholm utkomna publikationen „Vi och de värnlösa,“ innehållande uttalanden i djurskyddssaken af Z. Topelius.

I detta sammanhang torde böra omnämnas de

Pristäflingar

i djurskyddsvänligt syfte, i hvilkas föranstaltande föreningen tagit del.

Redan 1880 omnämnas, att föreningen åtog sig uppdraget att jämte hästvänsföreningen bedöma de täflingsskrifter rörande lämpliga stall, för hvilkas åstadkommande hrr Sinebrychoff och Liljeblad donerat en summa af 300 mk.

Från djurskyddsföreningen i Fredrikshamn hade den 22 maj sist sagda år ingått ett förslag, att samtliga djurskyddsföreningar i landet skulle utfästa ett pris för den bästa skrift i djurskyddsfrågan. Då H. D:s tillgångar voro för tillfället knappa afböjde densamma för sin del förslaget.

1884 förfrågade sig Borgå djurskyddsförening, huruvida H. D. ville taga initiativet till utgifvandet af en folkskrift om djurens mildare behandling äfvensom uppmana andra föreningar i landet att därtill medvärka genom att lämna bidrag till ett pris, 500 mk, för den bästa folkskrift, som behandlade djurskyddsfrågan i hela dess vidd. Borgåföreningen ville för sin del bidraga med 100 mk samt deltaga i tryckningskostnaderna. Önskvärdheten af en sådan skrift uttalades af H. D:s bestyrelse enhälligt och 200 mk utfästes såsom bidrag till sagda pris jämte ytterligare tryckningsbidrag, men för öfrigt ansåg best., att frågan, som blifvit väkt inom Borgå djurskyddsförening, äfven rätteligen bör därstädes slutföras.

Den 1 nov. 1896 beslöt H. D. tillika med föreningen Djurvännerna anordna en pristäflan för åstadkommandet af en populär och såvidt möjligt omfattande ströskrift rörande djurskyddsarbetet. Till nämnda täflan inkommo inalles tolt skrifter, däraf fyra svenska och åtta finska. Första priset (100 mk) tilldelades fröken *Emmi Ljungberg* fr. H:fors för skriften

„Anttilagubbens råd i djurskyddssaken“, det andra (50 mk) tillföll literatör *V. Lindman* fr. H:fors för skriften „Människans plikter mot djuren“ hvarjämte ett extra pris tilldelades förf. af skriften „Hvad är djurskydd?“ fröken *Amanda Sjöblom* i Kuorehvesi.

Den 18 nov. 1897 föreslog fru *Constance Ullner* en pristäflan öfver ämnet „Husdjurens vård i sjukt tillstånd,“ för hvilken täflan främst landets veterinärer borde intresseras. Önskvärdheten af en sådan skrift, som därjämte tillika borde behandla frågan om skyddandet af våra småfåglar, uttalades af bestyrelsen, som tillika beslöt att jämväl hänskjuta frågan härom till fören. Djurvännernas behandling. Densamma förföll dock här.

Den stora makt

Tidningsprässen

utöfvar på alla områden har äfven beaktats af H. D. hvad djurskyddssaken vidkommer. Likaså har inom djurskyddskretsar allt större erkännande gifvits åt det muntliga ordets förmåga att utså frön för framtida skördar.

Föredrag

i djurskydd hafva därför mer än en gång understöds jämväl af H. D.

Vi nämna här nedan i korthet hvad föreningen i ofvan nämnda syfte vidtagit.

På förslag af kommunalrådet *C. E. Degerholm* beslöt föreningen 1883 att anmoda de studenter, hvilka anordnade de populära föredragen i Helsingfors och socknarna i Nylands län, att vid desamma behandla äfven sådana ämnen, som befordra föreningens intressen. För ändamålet anslogs ett belopp af 200 mk. Tyvärr kunde planen ej realiseras af orsak. att anordnandet af omordade populära föredrag upphörde just vid denna tidpunkt.

Den 17 april 1886 föredrogs en skrifvelse af fröken *Eva Topelius* med förslag, att H. D. genom en serie artik-

lar om djurskyddssaken hos oss och i andra länder samt goda råd ang. husdjurens behandling, populärt hållna och införda i våra svenska och finska folktidningar, skulle söka värka för djurskyddsföreningens ändamål. Såsom ämnen härvidlag föreslogos: 1:o) Om djurskyddets grundsatser. 2:o) Om djurskyddsföreningar. 3:o & 4:o) Om husdjurens vård. 5:o) Om gödning, transport och slakt. 6:o) Hemmets och skolans skyldighet att befrämja djurskyddet. 7:o) Någon fråga, som djurskyddsföreningen önskade att här skulle behandlas (vivisektionen). 8:o) Vår längtan och vårt hopp under arbetet för djurens skydd.

Vid årsmötet sagda år godkändes förslaget och öfverlämnades sakens ekonomiska sida åt bestyrelsen, som skulle hos Folkupplysningssällskapet eller sällskapet Svenska Folkskolans Vänner hemställa, huruvida ej någondera af dem ville åtaga sig tryckningskostnaderna. Frågan om vivisektionen skulle på förslag af statsrådet Z. Topelius utgå.

I berättelsen öfver föreningens värksamhet under år 1886 framhålles, att detta förslag redan delvis realiserats.

För de muntliga föredragen afsedda för hyrkuskar och formän i staden, anordnade af H. D. och Djurvännerna, anslag bestyrelsen den 4 febr. 1894 75 mk.

Jag öfvergår nu till behandlingen af en fråga, hvilken mer än en gång upptagits till tals inom föreningen, frågan om

Samarbete med andra djurskyddsföreningar både i hem- och utlandet.

Ang. det vi i sagda afseende uträttat må utöfver hvad på tal om tidskrifter ordats här annoteras följande:

Den 2 dec. 1879 beslöts uppmana samtliga föreningar i landet att gifva föreningen upplysning om deras värksamhet.

Enligt rapport den 3 febr. 1880 framgick, att uppgifter om öfriga djurskyddsföreningars i landet stadgar, ledamotsantal m. m. ingått från föreningarna i Åbo (125 medl.), Tammerfors (98 medl.), Fredrikshamn (117 medl.) och Vasa (101 medl.)

I anledning af föreningens tillkännagifna åstundan att träda i förbindelse med öfriga djurskyddsföreningar i landet hade svarsskrifvelser den 9 mars 1880 ingått från dylika föreningar i Åbo, Heinola och Kuopio samt från Satakunta hästvänsförening.

Den 3 februari 1880 anmälades sändningar af publikationer från Kurländska djurskyddsföreningen, från djurskyddsföreningen i Liffland och från djurskyddsföreningen i Schweiz.

Den 27 okt. 1884 anmälades liknande sändningar från djurskyddsföreningarna i Leipzig och Zürich. 24 april 1885 från fören. i Zürich, Triest och Antwerpen.

Den 29 maj 1889 framhöll ordf. att, ehuru genom annons i flere af de mest spridda tidningarna landets dj. för. uppmanats att inkomma med uppgifter ang. deras stiftelseår, stadgar, värksamhet m. m. för att därigenom förbereda ett samband mellan alla landets dj. för., sådana uppgifter inlämnats endast från Åbo, Lovisa och Fredrikshamn. En ytterligare uppmaning i syftet beslöts därför med det resultat, att uppgifter sedermera ingingo äfven från dj. för. i Reso & Nådendal, Wasa och Ekenäs.

Den 5 febr. 1891 anmälades, att från den i föregående månad sammanträdande djurskyddskongressen i St. Petersburg ingått ett lyckönskningstelegram till H. D.

Den 13 okt. 1892 meddelades, att djurskyddsföreningen i St. Petersburg anhållit om särskilda upplysningar ang. H. D:s värksamhet äfvensom rörande sättet för hundars infångande och affifvande i H:fors.

Den 2 mars 1894 beslöts att anhålla, att Rysslands representant vid den internationella djurskyddskongressen i Paris skulle representera jämväl djurskyddsföreningarna i Finland.

Den 7 nov. 1894 föredrogs för H. D:s bestyrelse en skrifvelse dat. den 16 okt. samma år från fören. Djurvännerna, däri framhölls det i allmänhet tynande lif våra djurskyddsföreningar föra, en följd af brist på samarbete, och föreslogs med exempel tagna från Sverige om bildandet af en centralbestyrelse i H:fors, därifrån väckelser och upplysningar

i djurskyddssaker skulle utgå. Vidare föreslogs, att H. D. och Djurvännerna gemensamt skulle utfärda en inbjudning till Finlands alla dj. för. att ingå en sådan sammanslutning, samt därefter, om gynnsamma svar inginge, vidtaga vidare organisationsåtgärder. Förslaget omfattades af best. med intresse.

Frågan avancerade så långt att förslag till stadgar för en dylik sammanslutning utarbetades samt beslut fattades, att ett konstituerande möte för bildandet af föreningen „Finlands förenade djurskydd“ utsattes till någon dag i förra hälften af juni månad 1895 i samband med sångfesten i H:fors, men till något slutresultat kom man dock ej främst af matt intresse från landsortsföreningarnas sida.

På bestyrelsemötet den 1 nov. 1896 hemställde kommunalrådet C. E. Degerholm, huruvida ej en sammanslutning af H. D. och Djurvännerna vore önskelig och af behovet påkallad, främst därför, att H. D:s medlemsantal nog starkt decimerats. Förslaget antogs dock ej af aktning för statsrådet Z. Topelius, som ej var med om ett dylikt projekt. Dock beslöts, att en större rapport dessa båda föreningar emellan skulle framdeles äga rum.

En sådan har också under de senaste åren existerat. Knappast något beslut af mera vidtomfattande intresse har fattats utan att den ena föreningen, till båtnad för djurskyddsarbetet å orten och äfven utom dess hank och stör, rådgjort med den andra. Äfven gemensamma möten hafva då och då ägt rum.

Den 2 maj 1897 delgafs ett bref från Vadsö i Norge, hvori ej blott anhölls om dj. skrifter, utan äfven om H. D:s årsberättelse. Beslöts öfversända 30 ex. af tidskriften „Finlands Djurskydd“ äfvensom 400 à 500 ex. af H. D:s skrifter, i händelse frakten af emottagaren erlades. Något svar har dock härå ej ingått.

Från djurskyddsföreningarna i Sverige har alt sedan år 1897 berättelser öfver dessas värksamhet tillsändts föreningen.

Den 7 oktober 1897 framförde fru C. Ullner en varm hälsning från kända djurvänner i Sverige, hvilka uttalade

bl. a., att det vore kärt om i viktiga frågor samarbete mellan det gamla moderlandet och vårt land kunde åvägbringas. Bland frågor, hvilka främst kräfde uppmärksamhet, påpekades den om skydd för flyttfåglarna, tjurfäktingarnas afskaffande och slaktfrågan. I anledning häraf framhöll ordf. prof. E. J. Mellberg, att vi tacksamhet böra taga vara på den uppmärksamhet oss egnas utifrån. Hvad småfåglarnas skydd vidkom vore det önskligt att med en kraftåtgärd kunna i detta afseende åstadkomma något. En anhållan hade i sådant syfte tidigare riktats till drottningen af Italien, men hade särskilda synnerligen delikata förhållanden förhindrat henne att vidtaga några åtgärder i detta afseende. Prof. M. föreslog införande af en uppsats i saken i någon tidning i Frankrike. De klagomål, hvilka i detta afseende sålunda riktades från nordn, skulle helt visst bringa befolkningen i södern att blygas öfver sitt handlingssätt. Hvad tjurfäktingarna vidkom hade ordf. tidigare i tidningsprässen uttalat sin personliga åsikt i frågan. Att man i Sverige fäst uppmärksamhet vid våra åtgöranden i slaktfrågan ansåg hr M. med tacksamhet böra antecknas.

Med Oesterr. Bund der Vogelfreunde har H. D. ingått skriftutbyte samt inskrifvit sig som medlem i nämnda förening liksom ock densamma såsom medlem anslutit sig till H. D.

Sedan 1898 tilldelar föreningen sitt hederstecken i silfver äfven framstående djurvänner i de skandinaviska länderna. Ett samarbete har äfven i så måtto uppstått mellan oss samt Sverige, Norge och Danmark och hafva redan medlemmar af H. D. äfven ihågkommit med utmärkelsetecken från dessa länder. Till ett ännu varaktigare samarbete med utlandet torde dock det beslut leda, som senast fattats eller att träda i skriftutbyte med föreningar därstädes.

På anhållan af Allmänna djurskyddsföreningen i Köln om uppgifter rörande ordförande och sekreterare i Finlands djurskyddsföreningar ha nämnda uppgifter till densamma afsändts. Nämnas bör tillika, att sagda förening under en längre tid tillsändt H. D. sina publikationer.

Slutligen må nämnas, att föreningen mottagit kallelse att deltaga i en tillämnad allm. djurskyddskongress i Paris år 1900.

Äfven djurskyddssakens framgång genom tillkomsten af alt

Flere djurskyddsföreningar

har beaktats. Sålunda framhöll på bestyrelsemöte den 25 maj 1887 kommunalrådet C. E. Degerholm i anledning af de allt oftare i tidningarna förekommande notiserna om upprörande djurplågeri till föreningens bepröfvande, huruvida icke föreningen borde vidtaga någon åtgärd 1:o) för åstadkommande af djurskyddsföreningar öfveralt i landet och särskildt på landsbygden samt 2:o) för att en rätt uppfattning om människans plikter mot djuren mer än hittills borde beaktas vid folkskoleundervisningen. Beslöts att, sedan de af föreningen publicerade artiklarna om djurskyddet blifvit i sin helhet offentliggjorda, utsända ett på djurplågeriets utbredning bevisande faktum grundadt upprop till allmänheten att sammansluta sig till djurskyddsföreningar. Vidare skulle till öfverst. för skolväsendet ingås med skrifvelse i det föreslagna syftet, dock med den afvikelse från förslaget, att detsamma skulle gälla äfven de lärda skolorna.

Ekonomieutskott.

Den 3 februari 1880 nedsattes på ordförandens därom gjorda förslag ett ekonomieutskott, hvori invaldes såsom medlemmar hrr ölbryggaren *H. Brummer*, restauratör *G. Blomqvist* och apotekaren *C. Ekman*.

Allmänt djurskyddsmöte.

Den 6 sept. 1898 fattade bestyrelsen beslut om att anordna ett allmänt djurskyddsmöte i Helsingfors i början af juni månad 1899. För frågans realiserande nedsattes en komité, till hvars medlemmar utsågos fruor *C. Ullner* och *L. Weber* samt hrr prof. *E. J. Mellberg*, literatör *V. Lindman* och veterinärläkaren *G. Svahn*.

Mötet, det första i sitt slag i vårt land, rönt liflig avslutning både från hufvudstaden och landsorten. Äfven trenne

ärade gäster från Sverige: baron *L. v. Platen*, doktor *F. A. Vingborg* och mag. *A. Blomqvist* deltog i detsamma. Förhandlingarna ägde rum i Svenska fruntimmersskolans smakfullt af arkitekt *Fredlander* prydd, festsal den 6—8 juni. Diskussionsprogrammet upptog 16 frågor, bland dem djurskyddssakens lifsfrågor. Festliga banketter med tal, verser och skålar gåfvos i Brunns huset och å Kaisaniemi, hvarjämte herrskapet Th. och L. Weber hade vänligheten inbjuda en stor del af mötesdeltagarna till en animerad middag hemma hos sig.

Nytan af mötet är oomtvistlig både genom de många nya inblickar det beredde deltagarna i detsamma i de därvid diskuterade frågorna äfvensom genom det samarbete landets djurskyddsfören. emellan detsamma gaf klafven till.

Innan jag går att gifva en kortfattad resumé af de praktiska och andra åtgärder föreningen under sin tillvara vidtagit är det mig en kär plikt att egna några hågkomstens ord åt den person, som genom ädelt föredöme och rastlöst nit utgjort Helsingfors Djurskyddsförenings lifgifvande ande:

Statsrådet Z. Topelius.

Det var han, som ledde förhandlingarna vid H. D:s konstituerande möte den 25 nov. 1874, det var han, som längst kvarstått på posten såsom dess ordförande, kvarstått å densamma, tils ålderdom och försvagade krafter tvingade honom att afgå. Det var han, som städse på årsmötena uttalade djupt tänkta och varmt kända ord om djurskyddsarbetets berättigande och betydelse, dess mål och medlen för dess framgång. Det var honom vi ihågkommo med deputationer och blomsterhyllningar på hans födelsedag. Det var å hans graf föreningen genom sin ordf. prof. E. J. Mellberg nedlade en minneskrans med inskriptionen: „Zachris Topelius. En afskedshälsning från Helsingfors Djurskyddsförening.“

Jag kan ej underlåta att här nedskrifva de sista ord den älskade människo- och djurvänner i bref till föreningens sekreterare 1895 fälde om djurskyddsarbetet. De lydde:

„Segt motstånd och inrotade fördomar skola mötas varsam, men icke mjukt. Jag har kommit till den erfarenhet, att känslor och sedepredikningar här intet uträtta. Det som värkar är föredömen, personligt ingripande och skoningslös stränghet mot uppsåtlig grymhet. Jag säger icke, att hvarje medlem af djurskyddsföreningen måste aktivt ingripa, ty många kunna det icke med bästa vilja, men jag säger, att den, som bevittnar grymheter utan att protestera, den är icke en värdig medlem. Det är med oss som med samhällsförbättrarne i våra dagar: sopa först rent framför egen dörr! Gif både barn och fullvuxna en egen, bestämd personlig uppgift i djurskyddet, annars fördunstar ögonblickets goda vilja i känslor och föresatser, som äro glömda i morgon.“

Detta uttalande kunna vi betrakta såsom hans testamente till oss.

I det föregående hafva vi i korthet sökt gifva en bild af föreningens så att säga inre värksamhet och de relationer den haft till andra föreningar. Nu gå vi att i stora drag skildra de praktiska åtgärder eller försök till sådana den vidtagit.

Hvad

Kreaturstransporten

vidkommer hade anhållan från Vasa ingått, att H. D. skulle söka utvärka en förordning om sådan transport. H. D. beslöt att öfverlämna uppgörandet af förslag till en sådan åt den blifvande djurskyddsföreningen å orten i fråga, enär man å densamma hade godt tillfälle att studera alla detaljer af en sådan transport.

1884 uppdrogs åt föreningens aktör på förslag af restauratör *G. Blomqvist* att egna tillsyn öfver att det djurplågeri stäffas, som åstadkommes därigenom, att lefvande får, grisar och fjäderfän vid torgföringen hit sammanpackas i lådor och korgar.

På grund af en anmälan 1896 att, sedan frakten för transport af kreatur å statsjärnvägarna nedsatts och denna

transport anseeligt ökats, alt för många djur instufvades i samma vagn, erhöill veterinärläkaren G. Lundgren i uppdrag att undersöka förhållandet, och anmälde hr L., att något missförhållande härvidlag ej förelåg.

Till fromma för

Hästarna

hafva bl. a. följande åtgärder af föreningen vidtagits:

1880 afläts till länets guvernör en skrifvelse med anhållan om påbud för stadens hyrkuskar att under den kalla årstiden förse sina hästar med täcken.

Prot. af den 3 febr. 1880 upptager i § 4 följande:

I frågan ang. trånga spiltor uti i staden befintliga stall vidhandengaf ordf., att den för staden gällande byggnadsordning af den 9 juni 1875 intet föreskref i detta afseende, anseende likväl det åligga de personer, hvilka ombetros granskningen af tillämnade byggnadsföretag, att uppmärksamma det ej alt för trånga spiltor finge inrättas; hvarjämte ordf. höll före, att någon åtgärd från föreningens sida i ifrågavarande syfte ej borde vidtagas, innan noggrannare kännedom ang. stallen i staden hunnit förvärfvas och anhöll att jämväl stadsfisk. Tandefelt ville införskaffa upplysningar i saken. Stadsfisk. T. ansåg för sin del, att frågan borde vid Hästvänsföreningens snart skeende nästa möte framhållas samt åtog sig, efter gjord anmodan härom, att å Djurskyddsföreningens vägnar vid berörda möte bringa saken i tal.

Den 16 nov. samma år nämnes vis-à-vis samma fråga, att mag. Almberg föreslog åtgärders vidtagande därhän, att stadens stall- och fähusbyggnader inreddes rymligare och framför alt ljusare. Fisk. Tandefelt meddelade, att han undersökt åtskilliga dylika byggnader såväl i stadens utkanter som dess centrum och funnit de flesta alldeles otillfredsställande isynnerhet hvad ljus beträffar. Föreningen beslöt att ingå med en skrifvelse i ämnet till länets guvernör, däri skulle anhållas om guv. samvärkan till afhjälpan det af det anmärkta onda, exempelvis genom tillägg till gällande byggnadsordning.

1880 beslöts till magistraten aflåta en skrivelse i syfte att få hästhandeln under höstmarknaderna anordnad på ett lämpligt sätt. Platsen skulle i likhet med hvad fallet var i Åbo förses med barriär. Nämda anhållan blef tyvärr afslagen.

1882 fattades beslutet att hos vederb. anhålla, det hyrkuskbesiktningarna skulle likställas med dem i Stockholm, så att desamma skulle ske kvartaliter tidigt på morgoneu och äfven utsträckas till reservhästarna, så att hyrkuskarna vore skyldiga uppgifva huru många hästar de ägde och huru färgade dessa äro.

I samma syfte påpekade restauratör G. Blomqvist på ett senare möte det ofog, som stadens hyrkuskar bedrifva därigenom, att de vid den tvänne gånger årligen anställda synen framte endast den bästa af sina hästar, den, med hvilken han åker om dagen, oaktadt han under samma nummer om nätterna använder för sitt åkdon mycket usla hästar. Tal. föreslog, att synerna borde hållas oftare, minst fyra gånger om året samt tidigare på dagen, helst kl. 5 på morgonen. Beslöts låta saken bero till de s. k. distriktsombuden äro förordnade.

På förslag af apotekaren C. A. Ekman hafva stadens formän ålagts att vid fimmelstången anbringa en s. k. stötta, som fäst med gångjärn vid pålassningen kan nedfällas och dymedels befria hästen att därunder bära den ofta stora tyngden af det på främre delen af kärran pålastade godset.

1889 påpekade handl. Nordin det djurplågeri användandet af s. k. skyggglappar medför. Beslöts att genom en populärt skrifven afhandling, som skulle ingå i ett par folkblad, söka värka för saken och skulle ing. *Hindström* ombesörja redigeringen af en dylik uppsats.

Foderkrubbor för hästar inrättades af föreningen 1891.

Frågan om för vårt klimat lämpliga betsel har flere gånger förevarit till diskussion, men ej ledt till tillfredsställande resultat. Densamma upptogs till förnyad behandling den 11 oktober 1899 och beslöts att anmoda veterinärläk.

Bärlund att genom ett föredrag inför bestyrelsen belysa densamma.

Beträffande åtgärderna vis-à-vis

Hundarna

anteckna vi följande:

1879 den 3 febr. upptogs till behandling frågan „Om hundgalenskapen och åtgärderna mot densamma“. Detta med anledning af att rabiesfall yppats å orten. Tillika påpekades det djurplågeri, som vid hundars infångande bedrifvits äfvensom djurens omänskliga behandling efter infångandet. Beslöts att i skrifvelse till guvernören hemställa a) om afskaffandet af ledband för hundar, som äro försedda med god munkorg, b) om förbud mot hundars uppfångande inne på gårdar, c) om rättighet för ägaren att inom 2 dagar få utlösa sin hund, om den blifvit infångad, och d) om afstäckande af det brutala sätt, hvarpå hundarnas infångande, förvarande och aflifvande hittills bedrifvits.

År 1880 den 9 mars beslöt föreningen att uppmana sin aktör hr Tandefelt att hos poliskammaren å föreningens vägnar anmoda densamma att efterhålla det djurplågeri, som af politiekarlarne bedrifves vid hundars infångande.

Den 28 april 1886 anmälde ing. *Hindström*, att han vid ett besök på platsen å villan Alkärr, där stadens politiekarl förvarar hundar, som i enlighet med poliskammarens påbud uppfångas å stadens gator, funnit ang. sättet för hundarnas förvaring och skötsel under den tid af 2 à 3 dagar djurens ägare kunna återfordra dem mycket öfrigt att önska samt framhöll, att hundarna, ibland uppgående till ett antal af 20 st., voro inhysta i ett rum, som upptog en yta af endast 33 kv.-fot. Bestyrelsen, som ansåg att här förelåg ett svårare fall af djurplågeri och därtill äfven upplyst om sättet för djurens aflifvande, beslöt därför att, då saken vore af så brådskande natur och till vinnande af tid, själf oförtöfvadt skrida till uppförande af ett eget hundstall, där djuren hafva tillräckligt utrymme och få nödig skötsel samt kunna efter

storlek och lynne afskiljas; och skulle kostnaden för detta stall, hvars uppförande hrr Blomqvist och Hindström benäget åtog sig att efter räkning genast uppföra, få uppgå till 300 mark. Bestyrelsen hoppades att stallet sedermera på föreningens framställning komme att af den, som saken rätteligen åligger, inlösas.

Härom anmälles på årsmötet samma år, att bestyrelsen på grund af ärendets brådskande natur utan föreningens hörande gått i författning om uppförande af ett särskildt hundstall för af politikarien tillvaratagna hundar och att härför utgifvits något öfver 300 mark, men att utsikt förefunnes för föreningen att återfå dessa medel. Åtgärden godkändes.

Denna utgift ersattes sedermera af stadsstyrelsen.

1892 förnyades anklagelserna mot politikarlarnes förfarande och uppdrogs åt poliskammaren att uppmärksamma detta missförhållande. Sedermera öfvertog veterinärläkaren G. Lundgren afifvandet af de uppfångade hundarna medels klorform och s. k. nackstick.

Frågan om vattenhoar för hundar, flere gånger väkt, har ej kunnat ledas till önskelig utgång, tack vare stadsmyndigheternas ringa intresse för saken.

Rörande vården af öfriga

Husdjur

har föreningen vidtagit följande åtgärder:

Till fiskalens beifrande öfverlämnades 1879 ofoget att införa mjölkande kor till salu å stadens torg.

1880 uttalades på framställning af veterinärläk. Silfvast önskningsmålet, att de för oxar begagnade oken måtte, såsom vida mer plågsamma och olämpliga för dragarna än selar, utbytas mot sist nämnda reden.

Den 22 sept. 1882 gjorde insp. *C. E. Degerholm* ett i hufvudsak så lydande andragande till protokollet:

„Såsom det synts mig har föreningens sträfvanden härintills hufvudsakligast gått ut på att omfatta endast hästens vård och skydd mot misshandel, med stjuftermoderligt åsido-

sättande af de många andra, om ej så ädla, så likväl nyttiga husdjurens omvårdnad. Själfället hade Djurskyddsföreningen i främsta rummet uppmärksammat hästen, bland annat däraf, att detta djur är mest synligt på offentliga platser och såsom ett lastdjur utsatt för hvarjehanda slag af misshandel; men i öfrigt måste föreningen, med få undantag, vara i okunnighet om såväl hästens som många andra husdjurs behandling i hemmen t. ex. deras föda, stallrum, rykt m. m. — En direkt misshandel af djur kan ytterst vara förorsakad allenast af grof okunnighet, liknöjdhet eller obetänksamhet, hvilken mången gång genom ett vänligt uppmärksamgörande kunde afhjälpas, hvarför jag vågar hos föreningen göra följande förslag: 1:o Staden indelas i ett antal distrikt med hvar sitt eller flere ombud, valda bland intresserade medlemmer i H. D., hvilka ombud ägde inom sitt distrikt söka taga reda på och i främsta rummet med öfvertygelsens makt rätta de brister, som i afseende å dålig ventilation, smutsiga och kalla stall, skämd och onaturlig föda m. m. förefinnas, och där rättelse i godo ej kan åstadkommas; i händelse af fog, saken hos föreningens aktör till åtal anmäla. — 2:o Emottaga anmälningar från distriktet om misshandel af djur i hemmen genom ofvan påpekade förhållanden m. m. — Om ock genom distriktsombudens sålunda direkta ingripande några mera betydande förbättringar ej skulle göra sig märkbara, tror jag dock, att en väsentlig sådan skulle uppstå redan genom blotta tillvaran af den af mig föreslagna tillsynen. Ty dels skulle fruktan för åtal afhålla mången från att vanvårda sina husdjur, dels kunde genom en på detta sätt ordnad omfattande värksamhet föreningen komma underfund med många förhållanden, som vore att beakta vid föreningens sträfvanden, utom att föreningen äfven härigenom skulle mera tilldraga sig allmänhetens intresse och visa mera lifaktighet och sålunda i större mån kunna fylla sin förelagda uppgift: att skydda sina tjänare och vänner — husdjuren.“ — Förslaget vann enhälligt understöd och beslöts indela staden med förstäder i 9 distrikt med 2 ombud i hvarje.

Slaktfrågan

har länge figurerat å föreningens program.

1881 föreslogs redan inrättandet af ett hästslakteri i Vanda, men kunde föreningen i följd af små resurser ej understöda detsamma.

1883 beslöt föreningen i in alles 6,000 ex. (3,000 svenska och lika många finska) sprida en af prof. vid Kongl. veterinärinstitutet i Stockholm C. V. Sjöstedt meddelad slakt-anvisning. Skriften skulle utdelas med tidningarna "Folkvännen" och „Uusi Suometar“, dock främst inom Nylands län.

1887 upptogs till behandling frågan: „Hvad bör från föreningens sida tillgöras att få slaktmasker mera införda?“ Slaktarmästaren Hacklin upplyste, att en slaktmask väl finnes i slaktinrättningen i Helsingfors, men att densamma ej användes, emedan den är oändamålsenlig och anförde såsom exempel därpå, att slaktmasken numera begagnas hvarken i Sverige eller Tyskland. Ansåg för öfrigt det sätt, som nu användes vid nedslaktning i slaktinrättningen vara det minst plågsamma och snabbast dödande. Ang. sättet vid slakt i allmänhet å landsbygden ansåg hr H. likväl mycket vara öfrigt att önska och ville för sin del vända föreningens uppmärksamhet däråt. Beslöts att söka få frågan om „Slaktmaskens ändamålsenlighet“ upptagen till diskussion vid landtbruksmötet i Viborg i augusti månad 1887, hvarförutom från Stockholm skulle införskaffas en slaktmask af nyaste konstruktion för att då äfven tillika förevisas.

Anmälles vis-à-vis renslakten i Uleåborg, att det grymma och förkastliga förfaringssättet användes, att renarna drifvas i stora hjordar in till staden, där de instängas vanligen på någon gård, hvarefter slaktandet vidtager i de öfriga renarnas närvara, därvid dessa, som äro kloka djur, skola råka i en ryslig ängslan. För närmare utredning härom skulle en skrifvelse aflåtas till ortens stadsfiskal.

Den 12 mars 1896 upptogs af H. D:s bestyrelse till behandling en af literatör V. Lindman väkt fråga om vid-

tagandet af åtgärder för hämmandet af det djurplågeri, som särskildt på landsbygden bedrefs vid kreaturs nedslaktande. Beslöts att inbjuda föreningen Djurvännerna att jämte H. D. nedsätta en komité för frågans dryftning och framställandet af förslag för dess ledande till bästa möjliga resultat. Till medlemmar i komitén valde H. D. fru C. Ullner samt herrar G. Lundgren och V. Lindman. Djurvännerna åter utsågo därtill: assessor E. Engdahl, prof. E. J. Mellberg och fru B. Lindman. Komitén, som sammanträdde den 2 och 23 april 1896, föreslog, att man skulle till vederbörlig ort ingå med anhållan om: 1:o att i städerna skulle inrättas slakthus, uppförda af enskilda personer eller kommunerna och öfvervakade af de sistnämnda. — 2:o att i mjäleri-, landbruks- och skötare-skolor äfven måtte meddelas undervisning åt eleverna och andra för saken intresserade personer i lämpliga och humana slaktmetoder; samt slutligen 3:o att till alla landets djurföreningar aflåta en skrivelse med uppmaning, att dessa jämte H. D. och föreningen Djurvännerna måtte till senaten ingå med anhållan därom, att förenämnda önskningsmål blefve genom lagstiftningsåtgärder uppfyllda.

Därjämte anförde komitén följande önskningsmål, dem man torde kunna åtminstone i någon mån nå på öfvertygelsens väg: 1:o att för slakten å landsbygden fullt skickliga slaktare borde inöfvas; 2:o att barn aldrig få närvara vid slakt; 3:o att, när flera djur slaktas, de lefvande aldrig bör få åse sina kamraters afdagatagande.

Ett upprop till landets samtliga kända djurskyddsföreningar afläts i det syfte ofvan påpekats med bifogande af förslag till underdånig ansökan. Ett tiotal föreningar förenade sig jämväl om beslutet, hvarpå en skrivelse till senaten afläts upptagande i hufvudsak komiténs beslut. Senatens utslag utföll dock i en riktning motsatt den landets djurvänner väntat. Enda resultatet af ansökningen var, att landbruksstyrelsen i cirkulär af den 20 nov. 1896 till föreståndarena för samtliga jnrdbbruks-, mjäleri- och kreatursskötare-skolor anmodat dessa att vid lämpliga tillfällen rikta elever-

nas uppmärksamhet på människans skyldighet att städse utöfva skydd mot djuren samt att anskaffa och vid slaktandet alltid använda slaktmasken, äfvensom att såvidt möjligt bibringa eleverna färdighet i begagnandet af denna och annan modern slaktredskap.

Slaktfrågan har dock senare gått ännu ett steg längre i det petitioner i densamma inlämnats till senaste lagtima ständermöte med det beslutet, att landets första, andra och fjärde stånd hos H. K. M:t anhållit, det tåktes H. K. M. låta utröna om och till hvilken utsträckning stadganden må kunna meddelas i syfte, att vid slakt af hemdjur minsta möjliga lidande tillfogas djuren samt, därest utredningen därtill föranleder, låta utarbета nådig proposition i ämnet att nästsammanträdande ständer föreläggas.

En sådan undersökning har jämväl företagits och bl. a. H. D:s utlåtande infordrats rörande medicinalstyrelsens betänkande i frågan. H. D. godkände betänkandet utom hvad beträffade judarnas slaktsätt, därvid anmärktes, att dessa vid djurs aflifvande böra ställa sig till efterrättelse de stadgar, som gälla för öfriga medborgare i landet, samt att vid slakt jämväl skjutvapen, på lämpligt sätt använda, borde få komma i bruk, i synnerhet vid aflifvandet af hästar.

Det är att hoppas att denna viktiga fråga i en snar framtid vinner en i allo tillfredsställande definitiv lösning.

Frågan om

Förhöjda böter

för djurplågeri upptogs af H. D. 1880 och förnyades 1884, då bl. a. föreslogs dessa böters höjande från för tiden gällande 10—200 mk ända till 1,000 mk eller motsvarande fängelsestraff. Vid årsmötet 1885 beslöts ingå till regeringen med skrifvelse i detta syfte samt med anhållan om nådig propositions i ämnet framläggande till nästa landtdag.

1888 den 7 jan. gafs hr G. Blomqvist, som framkommit med förslaget, i uppdrag att anmoda någon jurist om uppsättandet af petition i ämnet samt vidtala någon af landtdags-

männen att framföra densamma. Och uttalade best. såsom sin önskan, att böterna för svåraste fall af djurplågeri skulle höjas ända till 500 mk samt då brottet sker af hämd mot djurets ägare vara urbot. — Förslaget ledde tyvärr dock ej till önskad resultat.

Jämväl

Vivisektionsfrågan

har en gång varit före inom föreningen. Den 13 maj 1885 framhöll nämligen ordf., vågmästaren Ab. Landén, att sedan ryktesvis till hans kunskap kommit det ofog att under senaste veckor hundar uppfångats å stadens gator för anskaffandet af material till vivisektioner vid universitetets patologiska afdelning, hade han den 11 maj åtföljd af veterinärläkaren G. Lundgren gjort ett besök i nämnda inrättning och därvid funnit ett större antal hundar instängda i ett rum med mycket dålig luft, äfvensom att bland djuren, som voro mycket uppskrämda, funnits åtminstone tvänne med ett eller två ben amputerade. Och ansåg ordf. en dylik behandling af djur med största skäl kunna hänföras till djurplågeri. Med åberopande af § 1 i föreningens stadgar hemställde ordf. därför till best. hvad den ansåg att till stärfjande af en dylik misshandel bör från föreningens sida tillgöras. Beslöts att genom föreningens aktör närmare taga reda på detta missförhållande och att åt honom öfverlämna att därefter vidtaga de lagliga åtgärder, som saken kan påkalla.

Vid årsmötet påföljande 20 maj uttalade föreningen sitt högsta ogillande af den behandling härvarande patologiska inrättning låtit för vivisektion afsedda hundar undergå.

På grund af ofvanstående väktes åtal för djurplågeri mot doktor Homén. Angående målets utgång upplysa ej protokollen något. Men så vidt jag har mig i saken bekant torde föreningen ej vederfarit någon rättvisa i saken.

Slutligen må omnämnas att föreningen till diskussion upptagit och vidtagit så vidt möjligt åtgärd i följande frågor:

I anledning af hos föreningen anmaldt djurplågeri, som föröfvats af öboerna å Hogland, Lavansaari och Seitskär m. fl. öar uti Finska viken vid fångst vårtiden af säl, beslöt bestyrelsen, då föreningens värksamhet omfattade endast H:fors stad och möjligen Nylands län, att underrätta dj. för i Viborg om förhållandet.

Rörande den öfverklagade behandlingen af lefvande fisk vid dess försäljning i stadens hamnar (dess uppvägnings lefvande på betsmanskrok) fattades 1892 beslut att hos polisen anhålla om rättelse därutinnan. Följande år beslöt man i frågan vända sig till länets guvernör med anhållan, att åtgärd vidtoges därhän, att nämnda djurplågeri blefve vid vite förbjudet.

Med anledning af klander ang. vården och skötseln af djuren i Högholmens djurgård hafva särskilda undersökningar vidtagits, som ledt till en mängd nödigbefunna förbättringar samt därtill, att en permanent vakt anstälts vid djurgården.

Hvad skyddet af våra småfåglar vidkommer hafva följande åtgärder vidtagits:

På fören. ordf. statsrådet Z. Topelius' förslag har en af honom författad adress aflåtits till Italiens drottning Marguerita med anropen om hennes beskydd för våra små flyttfåglar, som massvis dödas i södern på sina färder från och till norden.

Adressen afsändes den 7 sept. 1891 genom Svenska kvinnoföreningen för djurskydd i Stockholm till svenska ministern i Rom. Densamma var dels egenhändigt, dels enligt fullmakter undertecknad af 22 svenska, 3 norska, 2 danska, 1 rysk och 9 finska djurskyddsföreningar eller tillsammans 37.

Senare anmälde statsrådet Z. Topelius, att ifrågavarande adress ej blifvit till drottningen framlämnad, men hoppades han likväl, att densamma på en annan väg skulle nå sitt mål.

Adressen skall också senare i själfva värdet nått bestämelseorten, men skall H. M. Drottningen af särskilda synnerligen delikata förhållanden förhindrats att vidtaga några åtgärder i detta afseende.

Vis à vis eldsvådor i ladugårdar förevisades vid bestyrelsemötet den 14 sept. 1891 af mekanikern F. Götz en af honom och typografen K. J. Forsström uppfunnen ny modell till kreatursspiltor för att kunna vid uppkommen eldfara hastigt frigöra kreaturen från sitt fängsel. Hr G. hänvisades att först söka få i praktiken profva sin modell vid någon större ladugård för att aflägsna de af bestyrelsen påpekade praktiska svårigheterna vid dess användande.

Den 7 nov. 1894 föredrogs en skrifvelse från föreningen Djurvännerna, däri föreningen föreslog inrättandet af en djurskyddsbyrå, där anmälan om djurplågeri kunde göras jämte anordnandet i samma lokal af en utställning af djurskyddsredskap, hvarifrån rekvisitioner till landsorterna kunde göras. Föreningen Djurvännerna utbad sig H. D:s uttalande i saken samt huru stort bidrag Djurvännerna kunde af H. D. påräkna till företagets realiserande. Efter någon diskussion härom uttalade bestyrelsen såsom sin åsikt, att denna fråga hos oss ännu vore för tidigt väkt, men ansåg i stället att Djurvännerna borde genom att söka förmedla inköp af hvarjehanda redskap i djurskyddets tjänst sålunda bana väg för den föreslagna byråns uppställande i en framtid.

Den 28 april 1898 beslöts att till landets prästerskap afsända aprilhäftet af tidskriften „Finlands Djurskydd“, hvari literatör V. *Lindman* till detsamma riktat en uppmaning att med intresse omfatta en så behjärtansvärd sak som djurskyddet.

Med anledning af det djurplågeri, som föröfvats vid transport af svinkreatur från Ryssland till Hangö svinslakteri 1890, hade H. D. uppvaktat järnvägsstyrelsen för att efterhöra om förhållandet samt hade vederbörande då förmålt, att skrifvelse allaredan afgått till vederb. stationsbefäl med påminnelse att ställa sig till noggrann efterlefnad hvad trafikreglementet ang. transport af levande djur å statsjärnvägarna påbjuder.

1890 hade af föreningen kronolänsmannen i Lappträsk socken uppmanats att anställa undersökning och i händelse af fog väcka åtal mot ägaren af Pockar gård i Lappträsk, possess. E. Aejmeleus, som angifvits hafva gjort sig skyldig till ett afskyvärdt djurplågeri genom att låta 10 st. kor under förliden vinter bokstafligen svälta ihjäl.

På grund af genom tidningarna synlig underrättelse därom, att i Idensalmi socken föröfvats grymt djurplågeri, hade af H. D. förfrågan i saken gjorts hos kronolänsmannen å orten hr A. Nissanen och meddelade denne, att ehuru föröfvaren af dådet ej kunnat öfverbevisas om så svåra omständigheter, som i tidningarna omtalats, gärningsmannen likväl ådömts 200 mks böter för sin förbrytelse.

1891 anhölls om poliskammarens ingripande mot det djurplågeri, som föröfvades vid transport af fyllningssand från Järnvägstorget till Nya begravningsplatsen.

Med anledning af att klagomål 1891 ingått öfver att stadens formän vid släpning af ved, sand och tegel i allmänhet pålägga altför tunga lass beslöts att ingå till vederb. med anhållan, att maximum för den tyngd som finge pålassas en häst blefve något så när bestämd.

Hos poliskammaren anhölls 1893 om rättelse därutinnan, att formanshästarna misshandlades under då rådande menföresynnerligast i stadens utkanter och vid pågående arbeten å hamnbanan liksom ock att en stor del af stadens formän vid körslor använda kärror, som äro i afsaknad af de af poliskammaren uttryckligen påbjudna stöttorna.

Samma år afläts till bestyrelsen för spårvägsbolaget en skrifvelse, hvori med anledning af klander mot spårvagnshästarnas behandling och det djurplågeri, som föröfvades genom att vagnarna ofta voro öfverlastade, framhölls om ej lämpligt vite kunde af bolagets bestyrelse föreläggas konduktörerna för öfverträdelse härutinnan.

Med ett bidrag af 45 mark deltog föreningen 1897 i beifrandet af ett svårare fall af djurplågeri vid stockflötning i Kalvola.

En anhållan om fribiljetter å statsjärnvägarna för djurskyddsföreningarnas föredragarinnas fru C. Ullner vid hennes föredragsresor afläts år 1896, men resulterade i afslag.

Frågan om transport af fjäderfä och dess nedslaktande å försäljningsstället upptogs till behandling 1896. För frågans närmare utredning anhölls om uppgifter hvad i detta afseende tillgjorts i Stockholm och Göteborg. Sådana lämnades också beredvilligt. Beslöts att i saken vidtala stadens polismyndigheter och drätselkammaren. Ordf. upplyste för bestyrelsen den 2 maj 1897, att han i frågan meddelat sig med polismästaren, hvilken syntes välvilligt stämd för saken. Det i Göteborg använda sättet härvidlag ansågs dock ej böra rekommenderas. Slakten borde förrättas i närheten af vattenpost för att kunna aflägsna det platsen orenande blodet. Densamma kunde ega rum exempelvis å någon vid torget belägen gårdsplan. Förberedande uppgifter rörande ifrågakvarande handels omfattning m. m. borde dock införskaffas innan vidare i saken tillgjordes. Frågan hör altså ännu till dem, hvilka det för H. D. återstår att befordra till lycklig lösning.

Åtgärd har slutligen vidtagits därom, att protokollet från första allmänna djurskyddsmötet 1899 på H. D:s bekostnad befordras till tryck, att djurskyddvärksamheten i Finland företrädes på världsutställningen i Paris år 1900 genom ett ex. af samtliga årg af tidskriften „Finlands Djurskydd“ samt att H. D:s 25-års-jubileum festligt begås å Hotel Vilhelmsbad den 1 dec. 1899.